

Help! We komen in de coalitie

Discussies over de inzet van externe wethouders worden nogal eens principieel gevoerd. Sommige tegenstanders zouden wethouders van buiten de gemeente zelfs het liefst verbieden. Dat terwijl zowel voor- als tegenstanders redelijke argumenten hebben. Reden waarom ik pleit voor een praktische en vraaggerichte opstelling.

Daan Versteeg
vicevoorzitter en HR-functio-
naris CDA Noord-Holland en
kandidaat Europees Parlement

Opvallend is dat voor- en tegenstanders van externe wethouders zich vaak van dezelfde argumenten bedienen. Bijna altijd wordt de letterlijke en figuurlijke afstand tot de gemeente en haar inwoners genoemd. Het verschil is gelegen in de vraag of die afstand de kwaliteit van het bestuur ten goede komt. Voorstanders wijzen erop dat wethouders van buiten zakelijker kunnen besturen. Zij zullen minder gevoelig zijn voor NIMBY-reacties en clientisme omdat ze niet in de supermarkt of op de sportvereniging worden aangesproken. Voorts zijn zij niet belast met 'politieke erfenissen' en de daarbij behorende gevoeligheden. Een zakelijke bestuurder geeft bovendien meer ruimte aan de fractie voor het onvervalste CDA-geluid.

'Van geval tot geval moet worden gezien of een externe wethouder wenselijk is'

Tegenstanders menen juist dat wortels in de gemeente noodzakelijk zijn voor een politieke bestuurder. Gebrek aan kennis van politieke gevoeligheden, zal leiden tot onvoldoende gedragen en lastig uitvoerbaar beleid. Een cynische wethouder zei mij ooit eens over een externe collega: 'Hij is er alleen maar op uit om er snel dingen doorheen te jagen, maar de nadelen laten hem koud want daar wordt hij thuis toch niet mee geconfronteerd.' Het lijkt mij duidelijk dat de inzet van een wethouder van buiten zowel voor- als nadelen

kent. Juist daarom is een principieel gebod of verbod onzinnig. Van geval tot geval moet worden gezien of een externe wethouder wenselijk is. Dat kan bijvoorbeeld zo zijn als een bepaalde politieke cultuur moet worden doorbroken, of als er – al dan niet na een bestuurscrisis – een wethouder moet worden vervangen.

Overeenkomstig het CDA-beginsel van de gespreide verantwoordelijkheid, is het aan de lokale afdeling om hierin een keuze te maken. Tijdens de formatie bepalen de fractie en het afdelingsbestuur of het CDA een plek in het college ambieert, en zo ja, welke kandidaat zij daarvoor voordragen. De vraag of een externe voordracht opportuun is, hangt af van tal van factoren. Naast de hiervoor genoemde redenen voor een externe kandidaat, is er ook de meer praktische vraag of de afdeling beschikt over een eigen kandidaat die past bij de beoogde samenstelling van het college en – indien bekend – de beoogde portefeuille. Wanneer een afdeling de keuze heeft gemaakt om 'extern te gaan', dan kunnen zij een beroep doen op de grote bestuurlijke kwaliteit die het CDA in huis heeft. Die kwaliteit moet natuurlijk wel in beeld zijn. In Noord-Holland beheert de provinciale HR-functionaris daarvoor de zogenoemde wethouderspoel, een vertrouwelijke lijst met de namen en kwaliteiten van potentiële wethouders. Na overleg met de gemeentelijke afdeling over het type wethouder dat wordt gezocht, neemt de HR-functionaris contact op met één of meer mogelijke kandidaten en brengt ze in contact met de betreffende afdeling.

Op deze manier zijn de afdelingen Den Helder, Bloemendaal, Enkhuizen en

Reageren?
drversteeg@rozemond.nl

Castricum na de laatste raadsverkiezingen in contact gekomen met respectievelijk Heleen Keur, Susanne de Roy van Zuidewijn, Esther Heutink-Wenderich en Falgun Binnendijk, die voorgedragen en geïnstalleerd zijn. Vermeldenswaardig is dat Esther woonachtig is te Ermelo, Gelderland.

Van belang is dat de betrokkenheid van het provinciebestuur ophoudt na het leggen van het contact. De aspirant wethouders moeten vervolgens op eigen kracht de zegen van de lokale afdeling en de gemeenteraad krijgen. Zo moest Falgun Binnendijk een assessment doorlopen en was Esther Heutink één van de 28 (!) kandidaten die solliciteerde voor de gemeenteraad. Zij zegt dan ook zelf: 'Ik ben overtuigd CDA-lid, maar niet namens het CDA wethouder.'

De kandidaten moeten hun positie dus zelf verwerven, waarbij hun kansen natuurlijk wel worden vergroot door het zoveel mogelijk matchen van hun kwaliteiten met de behoefte van de gemeente. Soms worden ook meerdere kandidaten voorgesteld, wat op 'no-name-basis' met ze wordt gedeeld. Kortom: voorgedragen kandidaten hebben een goede kans van slagen, maar van een baantjescarousel is zeker geen sprake.

Wat de uitvoering van hun bestuurstaak betreft lopen de vier Noord-Hollandse wethouders tegen de bekende voor- en nadelen aan. Allemaal merken ze op dat zij zich als 'buitenstaander' volledig in dienst van het algemeen belang kunnen stellen. Ook vinden zij het prettig om de thuissituatie privé te kunnen houden. Susanne de Roy van Zuidewijn verwoordt dat mooi door te melden dat haar kinderen dolblij zijn dat mama niet meer steeds op straat, op het schoolplein of de sportclub wordt aangesproken. Als nadeel noemen zij het (nog) niet bekend zijn met 'gevoeligheden' en lang lopende dossiers. Maar die achterstand is met wat extra inspanning in de eerste maanden snel opgelost. Falgun Binnendijk wijst nog op de mogelijkheid om de kwaliteit van wethouders nog meer te verbeteren met verdere loopbaanbegeleiding vanuit het CDA. Kortom: het CDA is gezegend met veel kwalitatief sterke (potentiële) bestuurders voor afdelingen die een externe wethouder willen voordragen. De HR-functaris van het provinciale bestuur kan afdelingen in contact brengen met kansrijke kandidaten. Daarbij dient ook over de provinciegrenzen heen gekeken te worden. •

De Huisjurist

Geachte huisjurist,

Al enige tijd ben ik voor het CDA actief als raadslid. Ik doe dit met veel plezier, maar het kost veel tijd. Gelukkig hebben we een goede fractie, waardoor we de werkzaamheden goed kunnen verdelen. Helaas heeft één van onze commissieleden besloten om te gaan stoppen. Zij wil dichterbij haar werk gaan wonen, waardoor zij vertrekt uit de gemeente(raad).

Om de 'klap' op te vangen, zitten wij erover te denken om een fractieondersteuner aan te stellen. Wij hebben een geschikte kandidaat op het oog, maar die wil alleen aan de slag als hij hier iets voor betaald krijgt. Kan de gemeente hier misschien aan bijdragen? Bestaan hier mogelijkheden voor? Of moeten wij dit vanuit de campagnekas betalen?

Met vriendelijke groet,

Raadslid-op-zoek-naar-ondersteuning

Beste raadslid-op-zoek-naar-ondersteuning,

Goed om te horen dat jullie als fractie goed kunnen samenwerken. Dat maakt het raadswerk een stuk leuker en makkelijker. Jammer dat jullie fractiegenoot vertrekt naar een andere gemeente. Het wegvallen van een commissielid maakt het lastiger om alle ballen in de lucht te houden.

Gelukkig heeft de wetgever meegedacht met raadsleden die behoefte hebben aan ondersteuning. Sterker nog: iedere fractie binnen de gemeenteraad heeft het wettelijke recht op ondersteuning. Dit is opgenomen in artikel 33 van de Gemeentewet.

In de praktijk betekent dit dat iedere fractie een vast bedrag ontvangt voor fractieondersteuning. Daar bovenop krijgt een fractie een extra bedrag per raadszetel. De gemeenteraad stelt een verordening vast, waarin is geregeld hoe de fracties om moeten gaan met hun budget voor fractieondersteuning. Als het goed is, geldt dit ook voor uw gemeente. Hier staan de exacte bedragen in opgenomen.

Het is aan de fractie om te bepalen waar zij hun budget aan uit willen geven. Het budget kan (voor een gedeelte) gebruikt worden een fractieondersteuner in de arm te nemen. Op die manier kan die ondersteuner betaald worden voor zijn werkzaamheden. Dan kunt u uw campagnebudget gebruiken om de volgende verkiezingen te winnen.

Met vriendelijke groet,

De Huisjurist

Foto: Erik van der Pauw

Hebt u een vraag voor de Huisjurist?
Mail naar: huisjurist@cda.nl